

We Lwowie, dnia 15. września 1905.

Aleg. 381

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zmianach w statucie Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 11. listopada 1904 powziętą w załatwieniu sprawozdania Komisji bankowej o wniosku p. Merunowicza i towarzyszy w przedmiocie budowy gmachów publicznych i o petycji Towarzystwa politechnicznego we Lwowie i galicyjskiej Izby inżynierskiej z poparciem tegoż wniosku, przekazał Wysoki Sejm powyższy wniosek i wspomnianą petycję Wydziałowi krajowemu z poleceniem, „ażeby o nim złożył sprawozdanie Sejmowi na najbliższej sesji, po porozumieniu się z zarządem Banku krajowego“. Zarazem polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by również na najbliższej sesji sejmowej przedłożył wnioski „zmierzające do uzupełnienia ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych, tudzież ustawy o konkurencyi parafialnej w tym kierunku, aby było możliwem koszta budowy szkół ludowych jako też kościołów, cerkwi i budynków parafialnych rozkładać obowiązany do konkurencyi na dłuższy okres lat w drodze pożyczek amortyzacyjnych“. Wreszcie wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd, „aby przyspieszył w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem budowę gmachów na pomieszczenie biur i zakładów państwowych odpowiednie celowi i w budynkach własnych, zastrzegając, „ażeby owe budowie były wykonywane przez krajowe przedsiębiorstwa i siłami krajowemi“.

Tylko polecenie, objęte na pierwszym miejscu uchwałą Wysokiego Sejmu, jest przedmiotem niniejszego sprawozdania; odnośnie do polecenia wypracowania zmian w ustawie „o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych“ i w ustawie „o konkurencyi parafialnej“ zdaje Wydział kraj. sprawę w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (str. 48 do 50), wreszcie o wyżej przytoczonej rezolucyi, wystosowanej do c. k. Rządu, może Wydział kraj. jedynie nadmienić, że zakomunikowaną została JE. P. Namiestnikowi piśmie Marszałka krajowego z dnia 11. listopada 1904 r. L. s. 2.036 i że dotąd c. k. Rząd stanowiska swego w tej sprawie wobec Wydziału krajowego nie określił.

We wniosku p. Merunowicza i towarzyszy, przekazanym Wydziałowi krajowemu powyżej przytoczoną uchwałą Wysokiego Sejmu, objął wnioskodawca następujące sprawy: 1. Rezolucyę do c. k. Rządu, w sprawie przyspieszenia budowy w kraju naszym gmachów na pomieszczenie biur i zakładów państwowych w budynkach własnych, która to rezolucya została zamieniona już w uchwałę Wysokiego Sejmu; 2. upoważnienie Wydziału krajowego do obejmowania budowy gmachów potrzebnych na pomieszczenie urzędów i zakładów publicznych w kraju, o ile zapewnionym będzie funduszowi krajowemu zwrot kosztów, i upoważnienie Wydziału krajowego do zaciągania na ten cel pożyczek aż do wysokości 30 milionów koron, a wreszcie do założenia krajowego biura budowniczego; 3. upoważnienie Banku krajowego, by dostarczał kredytu funduszowi krajowemu, powiatom, gminom, konkurencyom szkolnym i parafialnym na budowie publiczne, które we wniosku bliżej określono; nakoniec 4. polecenie dla Wydziału krajowego wypracowania nowel do ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych, tudzież ustawy o konkurencyi parafialnej.

Sprawa we wniosku pod 1. objęta, załatwioną została definitywnie rezolucyą do c. k. Rządu przez Wysoki Sejm uchwaloną; polecenie zawarte w 4. ustępie

wniosku stało się uchwałą Wysokiego Sejmu i — jak już nadmieniono — Wydział krajowy nie może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosków dodatkich w sprawie zmiany dotyczących ustaw; pozostawała więc jedynie sprawa zbadania i rozważenia ustępu 2. i 3. wniosku, celem wypełnienia polecenia Wysokiego Sejmu, to jest, zbadania myśli objęcia przez Wydział krajowy budowy gmachów rządowych w kraju i przeprowadzenie odpowiedniej organizacji osobnego biura w Wydziale krajowym w tym celu, tudzież zbadania myśli otwarcia źródła kredytu w Banku krajowym dla kraju, powiatów, gmin, konkurencyi szkolnych i parafialnych, a wreszcie i prywatnych przedsiębiorstw budowli i robót publicznych, przy którego to kredytu pomocy mogłaby sprawa wzniesienia w kraju potrzebnych na cele publiczne budynków rozwinać się zgodnie z interesami kraju.

Myśl upoważnienia Wydziału krajowego do obejmowania budowy gmachów rządowych w kraju nie znajduje wyrazu we wnioskach, któremi Wydział krajowy kończy niniejsze sprawozdanie. Wydział krajowy po dokładnem jej rozważeniu przyszedł do przekonania, że zadanie, jakiego skutkiem takiego upoważnienia na Wydział krajowy spadło, nie dałoby się skutecznie i pomyślnie rozwiązać przez Wydział krajowy, chociażby utworzono w tym celu osobne biuro budownicze, jak to było intencją wnioskodawcy, cała bowiem organizacja Wydziału krajowego nie nadaje się do uczynienia go przedsiębiorcą całego szeregu budowli, rozrzuconych po kraju, różnego znaczenia i różnego przeznaczenia. Już ten fakt, iż Wydział krajowy jest władzą centralną, tudzież, że owe biuro budownicze również musiałoby mieć siedzibę w centrum kraju, jest silnym argumentem przeciw owej myśli, zcentralizowanie bowiem takiej sprawy musi podrożyć bardzo znacznie całą akcyę. Wnioskodawca wprawdzie pragnął ten zarzut osłabić, wprowadzając do wniosku swego postanowienie, iż Wydział krajowy „może poruczać wykonanie objętych przez fundusz krajowy budowli publicznych — o ile nie uzna za właściwe wykonać je we własnym zarządzie — budowniczym lub spółkom budowniczym, mającym swe siedziby w kraju“, ale wobec faktu, iż za wykonanie tych budowli miałby odpowiadać fundusz krajowy, ta możność poruczenia budowy przedsiębiorstwom prywatnym, nie wielką by sprawiła ulgę w kosztach, wymagając nadzoru i kontroli nie mniej kosztownych i nie mniej kłopotliwych dla czynnika mającego, jak Wydział krajowy, charakter i organizacyę władzy, a zatem z natury nie nadającego się na przedsiębiorcę. Nadto niepodobna przemilczeć, że podrożenie całej akcyi, wynikające z zcentralizowania jej w Wydziale krajowym — (a pamiętać trzeba, że większość owych budowli, w kraju potrzebnych, to budynki nie wielkie, przy których koszt wyniesie po kilkadziesiąt tysięcy koron: gmachy dla pomieszczenia starostw, sądów powiatowych, aresztów sądowych, rozrzucone jednak po całej powierzchni kraju) — utrudniać może bardzo owo „poruczenie wykonania budowy“ prywatnym przedsiębiorcom. Wydział krajowy może bowiem uzyskać budowę takich gmachów tylko w drodze wolnej rozprawy konkurencyjnej, do której może wnosić oferty obliczone, z uwzględnieniem kosztów, jakie mieć będzie, a jeśli mimo tego oferty jego będą dla Rządu, a raczej Skarbu państwa korzystniejsze, niż oferty współkonkurentów, to zachodzić musi po ważna wątpliwość, czy znajdzie się prywatny przedsiębiorca, któryby się podjął „objąć wykonanie“ budowy za Wydział krajowy tak, iżby Wydział krajowy miał z czego pokryć koszt nadzoru i kontroli budowy ze Lwowa wykonywanych, a koniecznych ze względu na odpowiedzialność funduszu krajowego za wykonanie budowy. A przecież chociaż fundusz krajowy nie ma mieć w myśl omawianego wniosku zysków z tej zamierzonej akcyi, to jednak nie ma on również ponosić na jej rzecz ofiar, nie ma do niej dokładać, owszem, ma w niej znaleźć pokrycie kosztów swoich, a nawet (w myśl wniosku) miałby z „nadwyżek rachunkowych“ tworzyć fundusz rezerwowy.

Obok tej sprawy drogości akcyi płynącej z centralizacyi przedsiębiorstwa, obok niedającej się zaprzeczyć niesposobności maszyny zorganizowanej tak jak Wydział krajowy do roli przedsiębiorcy budowlanego, musi też Wydział krajowy zaznaczyć, że znaczenie dla ogółu, znaczenie kulturalne i ekonomiczne całej akcyi we wniosku zamierzonej nie jest takim, iżby — zdaniem Wydziału krajowego — usprawiedliwiała takie obciążenie odpowiedzialnością funduszu krajowego, jakiego z tak przeprowadzonej akcyi wynikło, i tak znaczne obciążenie działalności Wydziału krajowego, jakiego ta akcyja za sobą pociągnąć musiała. Budowy, choćby kilku dziesiątek budynków na pomieszczenie starostw, urzędów podatkowych, są-

dów powiatowych, aresztów sądowych, a choćby nawet budynków na pomieszczenie gimnazyów, nie podobna, zdaniem Wydziału krajowego, porównywać z znaczeniem ekonomicznem i cywilizacyjnem dla całej interesowanej okolicy, czy to budowy kolei lub drogi potrzebnej, czy koniecznej regulacji lub obwałowania rzeki, czy wreszcie budowy kanału. Nie zapoznając interesu kraju, jaki w tej sprawie w grę wchodzi, a jaki przy tych wielkich robotach publicznych rozstrzyga o udziale w ich przeprowadzeniu państwa i kraju, trzeba, zdaniem Wydziału krajowego, zachować na uwadze, że przy tych wielkich robotach przedsiębiorczość prywatna albo zadaniu sprostać wprost nie może, albo nie może się jej podjąć ze względu na brak zyskowności, dalej, że te wielkie roboty dają zarobek tysiącom i po dojściu do skutku służą tysiącom i służą trwale, gdy przy budowie gmachów na pomieszczenie władz i urzędów państwowych te warunki nader rzadko i wyjątkowo zachodzić będą, a większość tych budowli wykonaną być może i powinna, zwłaszcza przy odpowiednich ułatwieniach kredytowych, już to przez gminy, już przez prywatnych przedsiębiorców. Względem tedy na to, że objęcie akeyi tej na kraj, zmonopolizowanie jej w rękach Wydziału krajowego, mogłoby raczej uspić niż rozbudzić przedsiębiorczość prywatną, samodzielną, stanowiącą wszędzie i zawsze główną podstawę rozwoju gospodarczego, jest także powodem, dla którego Wydział krajowy wobec tej myśli zawartej w 2-gim ustępie przekazanego mu wniosku, zajął krytyczne stanowisko.

Źródłem tej myśli była, wedle motywów wniosku, chęć skłonienia c. k. Rządu do energiczniejszego i szybszego zajęcia się sprawą budowy gmachów rządowych w kraju naszym i chęć sprawienia, iżby c. k. Rząd budowle te przeprowadzał przez przedsiębiorców krajowych. Wydział krajowy stający do konkurencji o budowy miałyby — zdaniem wnioskodawcy — u c. k. Rządu pierwszeństwo przed innymi oferentami, a tem samem byłoby zapewnionem, że budowle będą wykonane krajowemi siłami. Wydział krajowy mniema, że owa sprawa pierwszeństwa Wydziału krajowego przy postępowaniu ofertowem, którego Rząd przy budowlach państwowych usunąć nie może, jest ono bowiem przepisane ustawami, nie jest tak pewną, jakby się zdawało, każdego bowiem postępowania ofertowego wynik jest niepewny, zależąc i od oferty i od woli decydującego o ofercie czynnika, ale Wydział krajowy ma przeświadczenie, że oba owe cele można i należy osiągnąć w innej drodze, niż obarczenie Wydziału krajowego rolą przedsiębiorcy budowli rządowych. Dla przyspieszenia budowli państwowych budynków w kraju potrzeba najpierw wykazać ich potrzebę i konieczność, następnie przypominać i upominać się o ich wykonanie, wreszcie ułatwić rządowi i prywatnym przedsiębiorstwom krajowym finansowe i techniczne ich przeprowadzenie. Wykazanie potrzeby budowy budynku jakiegoś, upominanie się o jego wykonanie, to rzecz czynników miejscowych: gminy, powiatu, oraz ich Reprezentantów w Sejmie i Radzie państwa. Zasadnicze dopominanie się o uwzględnienie potrzeby tych budowli w całym kraju lub w drastyczniejszych wypadkach nawet w poszczególnych miejscowościach, to, jak tego dowodzi uchwała Wysokiego Sejmu u wstępu niniejszego sprawozdania przytoczona, jak tego dowodzą liczne rezolucyje, które Wysoki Sejm wzywał c. k. Rząd do budowy gmachów dla pomieszczenia gimnazyów, rzecz Wysokiego Sejmu i Reprezentacji kraju w Radzie państwa. Ułatwienie z jednej strony Rządowi, z drugiej krajowym czynnikom interesowanym, jak kraj, powiaty, gminy, wreszcie prywatne przedsiębiorstwa krajowe, finansowego przeprowadzenia rzeczy, to zadanie Wysokiego Sejmu, które może spełnić przez otwarcie na ten cel źródła kredytu odpowiedniego. Dogodny kredyt zdoła — zdaniem Wydziału krajowego — zasilić i wzmocnić przedsiębiorczość krajową w tej sprawie, ułatwić jej wytrzymanie konkurencji z oferentami obcymi, nad którymi mają krajowi oferenci tę wyższość, że są na miejscu i znają potrzeby i stosunki miejscowe, że dalej są skromniejsi w wymaganiu zysku, mogą więc pracować jeśli nie lepiej, to równie dobrze a nie drożej, na polu budowli państwowych. Osiągając ten cel uczynienia naszych przedsiębiorców więcej zdolnymi do konkurencji z zagranicznymi oferentami osiągnięto cel, o który wnioskodawcy chodziło, a który też Wydział krajowy należyście ocenia, z większą korzyścią dla społeczeństwa, niż przez obejmowanie budowli państwowych przez Wydział krajowy.

Wychodząc z tego zapatrywania, Wydział krajowy przedkłada na podstawie wniosków Rady Nadzorczej Banku krajowego Wysokiemu Sejmowi w końcu niniejszego sprawozdania pod II. wniosek wprowadzenia w postanowieniach statutu Banku krajowego zmian, które Bankowi umożliwią udzielanie kredytu w obligacjach komunalnych na cele przeprowadzenia budowli publicznych: krajowi, powiatom, gmi-

nom, a wreszcie nawet prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych do wysokości sumy, której oprocentowanie wraz z dodatkiem administracyjnym i amortyzacya, planem umorzenia przewidziana, będą zapewnione bezwarunkowym przekazem na płatne w anuitetach, a należne od państwa, kraju, powiatu lub gminy wynagrodzenie za wykonaną budowę lub inną robotę publiczną. W ten sposób kraj, powiaty i gminy, znajdują dogodne, bo co do stopy procentowej i terminów spłaty stosowne, pożyczki na przeprowadzenie budowy budynków publicznych własnych, (jak szkoły, szpitale, pożyczki gminne na pomieszczenie urzędów gminnych), znajdują je także na cele budowy gmachów przeznaczonych na pomieszczenie urzędów państwowych, gdzie dla przyspieszenia koniecznej budowy podejmą się je wykonać dla Rządu za opłatą rocznego czynszu tak, iżby on wystarczył w umówionym okresie czasu na oprocentowanie i amortyzację pożyczki. Co więcej, możliwość zaciągnięcia takiej dogodnej pożyczki znajdzie też prywatny przedsiębiorca w tych wypadkach, gdzie zawrze z Rządem umowę, w myśl której wybudowany przezeń dla Rządu budynek przejdzie na własność państwa przez opłacanie czynszu, wystarczającego na pokrycie rat anuitetowych pożyczki.

Wnioski Rady Nadzorczej Banku zmienił Wydział krajowy jedynie w tym kierunku, iż w swych wnioskach nie obejmuje konkurencyi szkolnych i parafialnych, uważając zmiany dotyczących ustaw już to za niemożliwe, już za niewskazane, jak to wyjaśnia w powołanem wyżej sprawozdaniu z czynności Dep. I. Wydziału krajowego.

Postanowienia projektowane nie wymagają, jak sądzi Wydział krajowy, bliższych jeszcze wyjaśnień i szczegółowego uzasadnienia, wyjaśnia je bowiem cel, dla którego Wydział krajowy je proponuje.

* * *

Zmiany statutu Banku krajowego i wniosków uchwały pod III. i IV. przedłożone Wysokiemu Sejmowi są wynikiem rozwoju działu wkładek oszczędności w Banku krajowym. Uchwalona w r. 1902 granica gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności w Banku krajowym: 16,000.000 K jest już prawie osiągnięta, obecnie bowiem, to jest z dniem 31. sierpnia 1905 r. wynosi stan wkładek: 15,914.907 K 12 g, a od stanu z dniem 31. grudnia 1904 r. wzrósł o 1,688.292 K 91 g. Ten nagły wzrost skłonił Dyrekcyę Banku do przedłożenia Radzie Nadzorczej Banku na jej posiedzeniu z dnia 9. września 1905 r. wniosku podwyższenia gwarancyi kraju do 20,000.000 K i zmiany odpowiedniej §. 89. al. 2. i 4. statutu Banku krajowego. Rada Nadzorcza wniosek ten uchwaliła i pismem Dyrekcyi Banku z dnia 11. września 1905 L. 52650., którego odpis ¹⁾ załączamy jako alegat niniejszego sprawozdania, została ta uchwała przedstawioną Wydziałowi krajowemu. Wydział krajowy krajowy, podzielając motywa zawarte w piśmie powyższem, przedkłada Wysokiemu Sejmowi wnioski odpowiedniej uchwały gwarancyjnej i zmiany §. 89. al. 2. i 4.

Alegat

* * *

Wniosek przedłożony pod V. zmiany a raczej uzupełnienia §. 3. D. lit. n) statutu Banku jest wynikiem uwzględnienia życzenia c. k. Rządu, wyrażonego w restrykcji c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. marca 1904 r. L. 11.955., w którym Ministerstwo zwróciło uwagę, iż byłoby pożądanem, by przy najbliższej zmianie statutu Banku uzupełnienie to wprowadzono.

* * *

Na powyższem sprawozdaniu się opierając, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zmianach statutu Banku krajowego do wiadomości.

II. Sejm uchyla postanowienie §. 3. B. al. 1. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwała, iż postanowienie to ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„B. Oddział komunalny obejmuje udzielanie pożyczek spłacalnych ratami:
1. funduszowi krajowemu, powiatom i gminom;

2. Sejm uchwała jako alinea 4. §. 3. B. statutu Banku krajowego:

„4. prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych za skryptami dłużnemi, zeznanemi przez dotyczących przedsiębiorców, względnie ich spółki, w każdym razie tylko do wysokości sumy, której oprocentowanie wraz z dodatkiem administracyjnym i amortyzacya, planem umorzenia przewidziana, są zapewnione bezwarunkowym przekazem na płatne w annuitetach a należne: od państwa, kraju, powiatu lub gminy wynagrodzenie za wykonaną budowę lub inną robotę publiczną“.

3. Sejm uchyla alinea 1. §. 36. statutu Banku krajowego w dotychczasowym brzmieniu, i uchwała, iż na przyszłość też alinea ma brzmieć, jak następuje:

„§. 36. Bank udzielać będzie pożyczki w obligacyach komunalnych:

1. Funduszowi krajowemu, powiatom i gminom:

a) na spłatę lub ułatwienie spłaty wysoko oprocentowanych długów, powiatów, gmin i członków gminy;

b) na inwestycje i przedsiębiorstwa produkcyjne, oraz na zakładanie lub zasilanie powiatowych lub gminnych zakładów pożyczkowych;

c) na cele użyteczności publicznej, nie wchodzące w zakres bieżącej gospodarki“.

4. Sejm uchwała jako alinea 4. §. 36. statutu Banku krajowego następujący ustęp:

„4. prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych, które za wynagrodzeniem płatnem w annuitetach dla: państwa, kraju, powiatu lub gminy mają być wykonane, przyczem pożyczka nie może nigdy przewyższać kontraktem ustalonego wynagrodzenia za wykonanie danej w przedsiębiorstwo budowli lub innej roboty publicznej i tak oprocentowanie wraz z dodatkiem administracyjnym jak i planem umorzenia przewidziana amortyzacya muszą być zapewnione bezwarunkowym przekazem na płatne w annuitetach wynagrodzenie“.

5. Sejm uchyla §. 43 statutu Banku krajowego w dotychczasowym brzmieniu i uchwała, iż §. 43. ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„§. 43. Bank krajowy wydawać może obligacje komunalne na podstawie i do wysokości pożyczek komunalnych, udzielonych funduszowi krajowemu, powiatom lub gminom, dalej towarzystwom zaliczkowym utworzonym na podstawie ustawy z 9. kwietnia 1873 r. Dz. u. p. Nr. 70, powiatowym lub gminnym kasom oszczędności, wszystkim tym instytucyom za poręką gmin lub powiatów przyjętą zgodnie z ustawą, dalej spółkom wodnym, utworzonym na podstawie ustawy państwowej z d. 30. maja 1869 Dz. u. p. Nr. 93 i ustawy krajowej z d. 14. marca 1875 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 38, i wreszcie prywatnym przedsiębiorstwom budowli i innych robót publicznych (§. 36. 4)“.

6. Sejm uchyla ustęp B §. 109. statutu Banku krajowego w dotychczasowym brzmieniu i uchwała, iż ustęp ten ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„B. w dziale komunalnym:

„2. przyznawanie na wniosek Dyrekcyi pożyczek komunalnych (§. 36.) i potwierdzanie na obligacyach komunalnych, że zostały wydane na podstawie pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu, powiatowi, gminie, względnie towarzystwu zaliczkowemu, kasie oszczędności powiatowej lub gminnej za poręką powiatu lub gminy, przyjętą zgodnie z ustawą, dalej spółce wodnej, lub wreszcie prywatnemu przedsiębiorstwu budowli lub innych robót publicznych (§. 47. g)“.

7. Sejm uchyla postanowienie §. 112. ustęp 2. statutu Banku krajowego w dotychczasowym brzmieniu i uchwała, iż postanowienie to ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„2. ustanowienie stopy procentowej dla pożyczek hipotecznych, komunalnych i kolejowych i wysokości dodatku na koszta zarządu (§§. 11., 37. i 58) oraz ustanowienie stopy procentowej prowizyi zwłoki (§. 14)“;

III. Uchwała.

„Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłatę odsetek od tychże wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie aż do wysokości (20,000.000) dwudziestu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy“.

IV. Sejm uchyla postanowienia §. 89. ustęp 2. i 4. statutu Banku krajowego w dotychczasowym brzmieniu i uchwała, iż te postanowienia mają odtąd brzmieć, jak następuje:

§. 89. Ustęp 2. „Najniższa wkładka wynosić może 10 K, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłymi odsetkami nie może przenosić sumy dwudziestu milionów koron“.

§. 89. Ustęp 4.: „Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie (subsdyarnie) aż do wysokości dwudziestu milionów (20,000.000) koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy“.

V. Sejm uchyla postanowienie §. 3. D. lit. n. statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwała, że postanowienie to ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„n) przyjmowanie poręki za kredytowane przez Rząd podatki spożywcze i kredytowaną Wydziałowi krajowemu należność za sól“.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

pisma Dyrekcyi Banku krajowego we Lwowie z dnia 12. września 1905.
L. 52.650 do Wydziału krajowego.

Nagły wzrost wkładek oszczędności w ostatnich czasach (od bilansu per 30. czerwca 1905 do bilansu per 31. sierpnia b. r. o 943.171 K 95 h., a od bilansu per 31. grudnia 1904 o 1,688.292 K 91 h., zmusił Dyrekcyę Banku nadspodziewanie do rychlejszego, niż zamierzała, przedstawienia swojej Radzie nadzorczej wniosku na wyjednanie podwyższenia gwarancyi kraju za przyjmowane przez Bank krajowy wkładki i idącey za tem zmiany statutu.

Ostatnie podwyższenie tej gwarancyi nastąpiło w roku 1902 i jak już w odnośnej prośbie naszej z dnia 17. maja 1902 l. 14.597 mieliśmy zaszczyt zaznaczyć, dalsze rozszerzenie granic uprawnienia Banku w powyższym kierunku było już wówczas do przewidzenia; naturalny bowiem rozwój agend Banku w każdym kierunku oddziaływać musi także na wzrost zaufania publiczności wkładkującej. Jak przed trzema laty tak i obecnie nie domagamy się naraz znacznego skoku w podwyższeniu gwarancyi kraju w tem przekonaniu, iż w ten sposób dajemy Wysokiemu Sejmowi dokładniejszy obraz stopniowego rozwoju naszej działalności. Z drugiej zaś strony angażując kredyt kraju jedynie w miarę wzrostu własnego majątku, nie wkładamy nań ani zbytniego ciężaru, ani też ryzyka.

Dzisiejszy stan wkładek wynosi 15,914.907 K 12 h., wobec czego Rada nadzorcza Banku na onegdajszym posiedzeniu uchwaliła uprosić Wysoki Wydział krajowy o przedstawienie Wysokiemu Sejmowi wniosku na dalsze podwyższenie gwarancyi kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym oraz odsetki od nich do kwoty 20,000.000 koron — tudzież na odpowiednią zmianę §. 89 al. 2. i 4. statutu.

Odwołując się zatem do kilkakrotnych już szczegółowo motywowanych naszych próśb dawniejszych w tej sprawie, a w szczególności do prośby z 2. listopada 1898 l. 41.537 upraszamy:

Wysoki Wydział krajowy raczy na najbliższej sesyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek:

a) na podniesienie gwarancyi kraju za wkładki oszczędności Banku krajowego i odsetki od nich do łącznej wysokości 20,000.000 koron;

b) na odpowiednią zmianę §. 89. al. 2. i 4. statutu w ten sposób, aby §. 89. al. 2.

zamiast:

„Najmniejsza wkładka wynosić może 10 K, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłymi odsetkami nie może przenosić sumy szesnastu milionów koron“.

zaś al. 4. §. 89.

zamiast:

„Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przede wszystkim Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rządzie (subsdyarnie) aż do wysokości szesnastu milionów (16,000.000) koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy“.

brzmiał odtąd:

„Najmniejsza wkładka wynosić może 10 K, a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłymi odsetkami nie może przenosić sumy dwudziestu milionów koron“.

brzmiała w przyszłości:

„Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przede wszystkim Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rządzie (subsdyarnie) aż do wysokości dwudziestu milionów (20,000.000) koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy“.

